

Bibliografski opis

CICERO, Marcus Tullius

In M. Tullii Ciceronis familiarium epistolarum commentarii / Hubertinus [et al.].

- Venetiis : apud Hieronymum Polum, 1580. - [4], 257 f. ; 2°

Sorodni elektronski vir: http://www2.arnes.si/~kppomm/cinquecento/cicero_1580.pdf.

- Signature: *⁴, A-Z⁸, Aa-Hh⁸, Ii¹⁰. - Kolofon: Venetiis, Apud Hieronymum Polum. MDLXXX. - Zapis na nasl. strani: Ad usum Matthei De Rubeis in seminari Veronensi 1699: POMPI. - Na prednji platnici in nasl. strani žig: Biblioteca civica Pirano: POMPI

Prstni odtis (po fei): m., & vei- m-uu quge 3 MDLXXX.: POMPI

1. Clericus, Ubertinus [komentator]

2. Epistolae ad familiares [lat]

871

Sign.: BC 1001795

COBISS.SI-ID 283636

Bibliografske opombe

avtor Mark Tulij Cicero (106-43 pr.n.š.) sodi v klasično obdobje rimske književnosti, v t. i. zlato dobo, ki je trajala od Suline diktature do Avgustove smrti. Književnost Cicerove dobe je veren odraz razrednih bojov takratne rimske družbe. Polstoletni prehod od republike do principata so označili politični obračuni in državljanske vojne med plemstvom in ljudstvom. Rimski imperializem je poleg barbarov zaslužnil tudi domače prebivalstvo, iz krvavih bojov, katerih žrtvi sta bila tudi Cezar in Cicero, pa je kot zmagovalec izšel Oktavijan (Avgust). Cicero je bil kot član premožne plemiške družine deležen izvrstne izobrazbe, najprej je študiral retoriko, nato pravo in filozofijo. Hitro je napredoval do konzula in senatorja, nekaj časa moral preživeti v izgnanstvu v Solunu in Draču, po vrnitvi v Rim se je ukvarjal s književnostjo, v senatu pa zagovarjal konzervativna stališča in kritiziral triumvira Antonija, ki ga je zato ukazal ubiti. Njegov izreden jezikovni stil je vplival na omiko evropskega človeka vse do najnovejših dni. Ohranjenih je okrog 58 političnih in sodnih govorov, v 15. stoletju pa je bil najbolj tiskan avtor. Po zaslugi ohranjene korespondence z družino in prijatelji je verjetno najbolj poznana osebnost antičnega Rima¹

vsebina Epistole ad familiares je bila prva v Benetkah tiskana knjiga, od vseh Cicerovih pa največkrat izdana. Cicerova pisma, v katerih opisuje svoje življenje in odnos do aktualnih dogodkov, politike, književnosti in osebnosti, so neprecenljiv vir za antično rimsko zgodovino in vzor za jezikovno in pripovedno dovršeno latinščino.²

založnik Girolamo Polo, beneški tiskar, sodeloval z bratom Niccolòjem, aktiven je bil vsaj do leta 1619. Delavnico naj bi imel v četrti San Samuele.

pojavi se z imeni Girolamo Polo, Hieronymus Polus, Hieronymus de Polus³

signet Cerber z dvema sklonjenima glavama, ki jesta, in eno dvignjeno v pričakovanju hrane, ki jo je vrgla roka. Cerber je čuvaj vhoda v Had v klasičnih in krščanskih temah. Morda se nanaša na mitološko temo, ko Herkul brez uporabe orožja odvede Cerberja izpred vrat.⁴

motto Vis vincitur arte (Spretnost premaga silo)

Fizični opis

pisna podlaga ročno izdelan papir, debelejšje vodne črte so pokončne, vodni znak (angel z in brez ovalnega oboda) v sredini lista, dodatni vodni znaki v spodnjem in zgornjem zunanjem kotu

številčenje, signature, register, kustosi, živa pagina

foliacija z arabskimi številkami se začne z besedilom in snopičem a (A)

¹ Budimir, M.: Litterae latinae, str. 7-8.

² <http://www.graybooksellers.com/cat27/a-c.html>

³ <http://edit16.iccu.sbn.it/ima.htm>

⁴ Hall, J.: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, str. 110.

označbe snopičev prvi snopič označen z asteriskom *, nato A-Z, Aa-Ii, listi označeni z arabskimi številkami 2-4, označena je prva polovica snopiča, norma na prvi polovici snopiča (Epist. Fam.), napake od snopiča H naprej: včasih norma manjka, včasih pa Epist. Famil.

vrste snopičev kvaterniji, prvi (*) je binij, zadnji (Ii) kvinternij

register na zadnji strani

kustosi na vseh straneh

živa pagina na vseh straneh nad besedilom

okrasi, ilustracije, signet, zapis

vrsta pisave antikva v dveh velikostih (besedilo v večji, komentarji v manjši), v kurzivi del naslovne strani, predgovor in povzetki poglavij

inicialke v treh velikostih, historizirane in okrašene z rastlinskimi elementi

potek besedila v dveh kolonah

okrasi ni

signet na naslovni strani

marginalije citati in kratke oznake pripadajočega besedila

rokopisne opombe spojni listi popisani z modrimi izreki – npr. na prednjem prostem spojnem listu: Femina – Anagramma – Infame – La bellezza raddolcisce gl'occhi, ma attosica il Cuore. Na prilepljenih spojnih listih več zapisov.

vezava

format 29 X 20,5 cm

vezice tri nepoudarjene

material platnic in prevleka prevezano in obrezano, hrbet ojačan z že popisanim papirjem, platnice iz lepenke, prevlečene s pergamentom

kapital ni (več?)

hrbet šivan, cevast, lepenka in pergament

ohranjenost

poškodbe na vezavi hrbet odtrgan od knjižnega bloka, strgana in obrabljena pergamentna prevleka platnic, poškodbe zaradi bioloških škodljivcev - glodavcev

poškodbe na knjižnem bloku madeži zaradi železotaninskega črnila in vlage, poškodbe zaradi bioloških škodljivcev – insektov, robovi nekaterih listov ojačani s papirjem

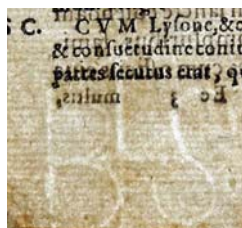
izvor na hrbtu nalepka Civica biblioteca Pirano z oznako O 1/1, na prednji platnici žig Biblioteca civica Pirano z oznako G I 1

vodni znak I

vodni znak II

dodatni vodni znaki

